

בנין ועקב

• על פרשת השבוע •

גודל החיוב התמידי לעבוד את השי"ת מתוך שמחה וטוב לבב

"שבעה" פעמים מבואר בפרשת ענין השמחה בעבודת ה'

בפרשתן מבואר כמה וכמה פעמים ענין השמחה בעבודת ה'. בראש ובראשונה, בענין הבאת הקרבנות למשכן שילה, עוד לפני שנבנה הבית הבחירה בירושלים. וכלשון הפסוק (דברים יב, ז), 'ואכלתם שם לפני ה' אלקיכם ושמחתם בכל משלח ידכם'. וכיוצא בזה נאמר בהמשך הפסוקים בענין הבאת הקרבנות לבית המקדש שבירושלים (שם, יב), 'ושמחתם לפני ה' אלקיכם אתם ובניכם ובנותיכם ועבדיכם ואמהותיכם' וגו'. ועוד מבואר בהמשך הפסוקים ענין השמחה בעת הבאת הקרבנות לבית המקדש בירושלים (שם, יח), 'ושמחת לפני ה' אלקיך בכל משלח ידך'. וכן בעת הבאת המעשר שני לירושלים כתיב (דברים יד, כו), 'ואכלת שם לפני ה' אלקיך ושמחת אתה וביתך'.

ואחר כך בסוף פרשתן מבואר ענין השמחה בימים טובים. בחג השבועות, כלשון הפסוק (דברים טז, י), 'ועשית חג

שבועות לה' אלקיך וכו', ושמחת לפני ה' אלקיך. ובהמשך הפסוקים מבואר עוד שתי פעמים ענין השמחה בחג הסוכות, (א) (דברים טז, יד) "חג הסוכות תעשה לך וכו' ושמחת בחגך". (ב) (שם, טו) "והיית אך שמח".

ובסך הכל מבואר "שבעה" פעמים בפרשתן ענין השמחה בעבודת ה'!

ולכן הזמן גרמא עתה לעסוק בענין השמחה בעבודת ה', ולבאר גודל החיוב התמידי להיות בשמחה, ולעבוד את השי"ת מתוך שמחה. ולהתבונן מה הם הדברים המפריעים את האדם להיות בשמחה, ומה הם הדרכים והעצות איך להשיג את השמחה. וזה החלי בס"ד.

השמחה בעת המצוה חשובה עוד יותר מעצם המצוה

ענין השמחה הוא אחד מן היסודות ועמודי התווך של כל קיום היהדות. לא לחינם אנו מוצאים בתורה הקדושה ובדברי חז"ל הפלגות גדולות בשבח ונחיצות מדת השמחה, וכלשון ה'רבינו בחיי' בספרו 'כד

שמחה של מצוה, רק בשביל זה זכה לכל המדרגות הנפלאות הללו^א.

'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב'

ועד כדי כך מצינו, שכאשר בני ישראל מקיימים את המצוות בחוסר שמחה, נכנסים הם עי"ז לסכנה נוראה. כפי שאנו רואים בפרשת 'כי תבוא', לאחר שהתורה מונה שם לא פחות מתשעים ושמונה קללות רח"ל, מבארת התורה את הסיבה על מה ולמה הם באו, מה קדם לזה שבשביל כן יצא כל הקצף הזאת.

וכך נאמר שם (דברים כח, מה-מז), "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך", ומדוע, "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל". נורא נוראות, לא עסקינן כאן בפושעי ישראל שעושים את התורה פלסתר ומבטלים את מצוותיה, לא ולא, מדובר כאן באנשים יראים ושלמים המקיימים את כל התורה כולה על כל פרטיה ודקדוקיה. רק הפגם היחיד שפגמו הוא, מה שלא קיימו את התורה מתוך שמחה וטוב לבב, ובשל כך בלבד הוא כל הסער הגדול הזה.

הקמח' (ערך שמחה): "השמחה הזאת היא מצוה מן התורה, נצטווה אדם עליה, כי היא עבודה גמורה לשם יתברך, חשובה יותר מן המצוה". וכלשונו הזהב של מרן ה'חזון איש' זצוק"ל באגרותיו (ח"ב איגרת צג) שכתב: "ועיקר עשיית המצוה, הוא שמחתה שזכינו לכך".

על ידי השמחה של מצוה זוכים להשגות גדולות בתורה הקדושה

בהתבוננות יותר נראה, שהשמחה הוא גם אחד מן המידות שהתורה נקנית בהם, כדאיתא במסכת אבות (פרק ו משנה ה), שהתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים, ובין המידות הראשונות המנויות שם נמנית מידת השמחה, הוי אומר, שאילולא השמחה אי אפשר כלל להגיע לידי השגת התורה.

וכפי שמוכח בספרים הקדושים, שמרן האר"י הקדוש זצוק"ל גילה לתלמידו הגדול רבינו חיים ויטאל זי"ע, שכל ההשגות והגילויים הנוראים למעלה מדעת אנוש אשר זכה להשיג אותם, הכל הוא רק בזכות שעסק בתורה וקיים את המצוות מתוך

א. וכן כתב מרן האר"י ז"ל בשער רוח הקודש (דף ח:): וזל"ק: הנה צריך האדם בעת קיומו כל מצוה ומצוה, או בהתעסקו בתורה, או כשמתפלל התפילה, להיותו שמח וטוב לב, יותר מכאשר מרויח או מוצא אלף אלפים דינרי זהב. וכמו שמצינו (ברכות ל:): על החכם ההוא אביי ע"ה, דהוה קאים קמיה דרבה, והוא קא בדח טובא, ואמר תפילין קא מנחנא וכו'. וזהו פידוש הפסוק (דברים כח, מז) תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, פירוש תשמח יותר מכאשר תרוויח רוב כל ממון שבעולם, וזה 'מרוב כל', פירוש יותר מכאשר הוא רב כל. גם מידת העצבות בעצמה היא מדה מגונה מאד, ובפרט הרוצה להשיג חכמה ורוח הקדש, ואין דבר גורם מניעת ההשגה, אפילו אם יהיה ראוי אליה, כמו מדה של העצבות. והעד בזה, מה שאמר הבתוב (מלכים ב ג טו) ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן, וכמה ראיות אחרות, עכל"ק.

וכמו שכתב הרמב"ם (הלכות סוכה ח, טו):
 "השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה
 ובאהבת הא"ל שציווה בהן, עבודה גדולה
 היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי
 להיפרע ממנו, שנאמר 'תחת אשר לא עבדת
 את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב"².

"חשבתי דרכי"

והביאור בזה הוא על פי מאמרו של
 הרה"ק הבית אהרן מקרלין זי"ע, שהטעם
 שהאברכים של היום אינם מתעלים כל
 כך בתורה ועבודת ה', הוא מפני שאינם
 מחשיבים ושמחים כל כך בעבודתם. כי

באמת כל פעם כשאחד מישראל הולך
 ברחוב ומזדמן לפניו ראייה אסורה, והוא
 מתגבר על יצרו וכובש את עיניו, היה
 צריך לצאת בריקוד "ארוממך", מרוב גודל
 שמחתו על מה שזכה לעמוד בנסיון. ועל
 ידי שידע מראש שהוא עומד לרקוד בביתו
 בתענוג ושמחה גדולה "ארוממך", ממילא
 יתבטל כל הנסיון, ולא יחפש ליהנות
 חלילה מראיות ודברים אסורים.

ובזה פירש הרה"ק הבית אהרן מקרלין
 זצוק"ל את הפסוק (תהלים קיט, נט) 'חשבתי
 דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך', שיש על
 האדם להחשיב מאד כל מעשה טוב

ב. מעשה נורא סיפר מרן הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל: באחד מן הזמנים יצא לו להכיר איזה
 איש מזרע ישראל אשר לדאבון לב היה רחוק מאד מן התורה והמצוות, הוא היה בור ועם הארץ
 גמור, לא הכיר ולא ידע כמעט מאומה מן היהדות. ובכל זאת לגודל הפלא, שני פסוקים מן התורה
 היו שגורים על פיו בעל פה, ודווקא פסוקים מתוך התוכחה, "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך
 והשיגוך וכו', תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל". רבי יעקב קמינצקי
 התפלא מאד, מנין לו בפיו הפסוקים האלה, וכי מכל התורה כולה לא מצא פסוקים אחרים מלבד
 שני אלה! פתח הלה את פיו וסיפר לרבי יעקב זצ"ל סיפור נורא אשר הוא עצמו היה נוכח לזה.
 וכך סיפר: לא עלינו ולא עליכם עבר על בשרו את כל מוראות המלחמה הנוראה רח"ל, כאשר
 האשמדאי צורר כל היהודים עלה על גולת אירופה והפך אותה לדם ואש ותמרות עשן. במהלך
 המלחמה ראה הרבה דברים נוראים אשר הנייר יכלה והם לא יכלו, אולם מראה אחד נקלט בזיכרוננו
 ולא ימוש ממנו לעולמים.

היה זה באחד מן המחנות בו שהה, וביום מן הימים נגלה לנגד עיניו מחזה איום ונורא, הרשעים
 הארורים ימח שמם וזכרם, נטפלו לאברך צנום ששהה יחד עמו באותו מחנה, הם העמיסו על גבו
 השחוח משאות כבדי משקל ופקדו עליו לעלות על ההר הסמוך ולרדת כאשר המטען הכבד מונח
 עליו, כך ציוו שוב ושוב לעלות ולרדת ללא שום תכלית ומטרה, מלבד אכזריות לשם אכזריות, כאשר
 חיות הטרף הללו הולכי על שתיים עומדים מעליו ומשגיחים בשבע עיניים, שחלילה לא יעצור ולא
 ינוח אפילו רגע אחד מהילוכו.

והיה אותו אברך עולה בהר ויורד, עולה ויורד, למעלה מכוחות אנוש, כשתוך כדי הילוכו פניו
 בוערות כלפיד אש, ובהבל פיו הצדיק עליו את הדין, הוא חזר שוב ושוב בהתלהבות ובהתפעלות
 את הפסוקים, 'ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך וכו', תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך
 בשמחה ובטוב לבב מרוב כל'.

כל כך נחקק המראה הנורא הזה במוחו של אותו יהודי, עד שאפילו כעבור שנים רבות מאד מאותו
 מעמד, עדיין היו חקוקים הפסוקים האלה על לוח לבו ולא משו ממנו. והאברך בעל המעשה היה,
 לא אחר מאשר הגה"ק מצאנז קלויזנבורג זי"ע שקיבל עליו את הדין באהבה, ובגודל שפלות רוחו
 וענוות קדשו תלה את יסוריו הנוראים בזה שלא עבד את השי"ת בשמחה כראוי.

ה' להרחיק היגון והכעס [בשבת], ולקרוא לשבת עונג. עכלה"ק.

ומבואר בזה שהנשמה שבקרב האדם מואס את העצבות, ומשתוקקת לשמחה גדולה, ולכן מרגיש האדם בקרבו תשוקה הכרחית להיות תמיד בשמחה ולהרחיק את העצבות. אך לפעמים אין האדם יודע את הסוד, שהתשוקה הזאת באה לו דוקא מצד נשמתו, ונראה לו להיפך ממש, שדווקא הגוף הוא המשתוקק להנאה ושמחה גשמית, ומשום כך נדמה לו שדווקא על ידי העבירות יוכל להשיג הנאתו ועונגו, ורק כך יוכל להיות בסיפוק ובשמחה ובטוב לבב, ולכן אינו עומד בנסיון ועובר את העבירות רח"ל.

חוסר השמחה בעבודת ה' היא הגורמת ומביאה לכל החטאים רח"ל

ולכן כל התוכחה הקשה, אינה באה על התוצאות - עצם העבירות, רק על הסיבה שהביאה וגרמה את כל העבירות, מה שלא היה בשמחה ובטוב לבב בעת עבודתו את ה'. כי אם היה עושה ומקיים את התורה והמצוות מתוך שמחה עצומה ובטוב לבב, היה יודע שההנאה והשמחה האמיתית שיכול להיות לו, הוא דייקא על ידי התורה והמצוות, וממילא לא היה פונה כלל אל ההנאות המדומות של הבלי העולם הזה וחטאיו. אך עתה שקיים את המצוות בעצבון ובקרירות, ולא הרגיש בהם הנאה של כלום, זה גרם לו ללכת ולחפש ההנאה והשמחה מהעבירות רח"ל.

וכן כתב בספה"ק 'שם משמואל' (שבת חול

שהוא עושה במשך היום, כל תפילה, כל לימוד התורה, כל מצוה. ועל ידי שהאדם מחשיב כל עובדא שהוא עושה ושמח בה, ממילא לא יחפש עוד הנאות ותענוגים בדברים הגשמיים והאסורים, רק יקיים 'ואשיבה רגלי אל עדותיך', והיינו שרגליו יהיו מוליכים אותו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, להתענג ולשמוח בעבודת ה' תמידים כסדרם.

כשעובדים את השי"ת מתוך שמחה, ממילא לא מחפשים אחר הנאות ותענוגים אסורים

ועפ"ז יובן היטב הטעם, שכל התוכחה הנוראה באה מפני עבירה יחידה זו - 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב'. כי אכן זהו הדבר היחיד שגרם לאדם להיכשל בכל העבירות, מפני שלא החשיב עבודתו, ולא עסק בעבודת השי"ת מתוך שמחה. וזה גופא גרם לו לחצוב לו בורות נשברים, לחפש אחר הנאות ותענוגים גשמיים ואסורים.

דהנה כל איש ישראלי מרגיש צורך הכרחי להיות תמיד בשמחה ובטוב לבב, כמו שכתב האור החיים הקדוש בפרשת ויחי (בראשית מז, כח) וכך לשון קדשו: "ותמצא כי המין המאושר ההוא [- קדושת הנשמה העליונה], ימאס לבחינת הדאגה והעצבון והשפלות, כי ממקום השמחה והמנוחה והגדולה באה. והיה לאות בין עיניך, יום שבת למנוחה אשר צוה ה' את בני ישראל, והוא לטעם נשמה יתירה [שזוכים לקבל בשבת]. ולצד שממקום עליון באה, יצו

המועד סוכות תרע"ד) וכך לשון קדשו: כתיב (דברים כח, מז) 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב', על כן באה הגלות. והקושיא ידועה, למה בשביל העדר השמחה יגדל כל כך העונש, ו[הלא] אין במניעת השמחה לא כרת ולא מיתת בית דין.

אך יש לומר, דהנה [מובא] בזוהר הקדוש, דבין היצר טוב ובין יצר הרע אינם מתגדלין אלא על ידי שמחה, זה על ידי שמחה של מצוה ותורה, וזה על ידי שמחה של הוללות, זנות יין ותירוש יקח לב. ויש לומר, דבהעדר שמחה של מצוה, שורה לעומתה שמחה של סטרא אחרא, וכעין טעם הזוה"ק בטומאת מת, וזה מושכתו לשמחה שהיצר הרע מתגדל בו ומביאתו ח"ו לכל רע, עד שהביאה לגלות המרה, הש"י ירחמנו. עכ"ל.

**כשהאדם שרוי בשמחה ובטוב לבב,
זוכה להתגבר ולנצח את יצרו הרע**

ועל דרך זה איתא בספר התניא קדישא

(ליקוטי אמרים פרק כו) שכן רואים גם בסדר העולם, שכאשר שני אנשים מתאבקים זה בזה, ואחד מהם שרוי בעצבות ורפיון רוח, ואילו השני בשמחה ובטוב לבב, אזי ללא שום ספק, יד האיש השמח תהיה על העליונה - אפילו אם הוא החלש יותר. כי מי ששרוי בעצבות, נעשה עצלן ומאבד את כל החשק להתגבר במלחמה, עד שאינו מוציא את כוחותיו האמיתיים מן הכח אל הפועל.

ממשיך בעל התניא, שכך ממש הוא הסדר בכל אחד ואחד מישראל בנוגע למלחמת היצר שלו, שהרי כל מהלך החיים שלנו הוא מלחמה אחת גדולה בין הנשמה הישראלית - חלק אלוקי ממעל - שרוצה לעשות את רצון אבינו שבשמים, לבין היצר הרע וכל גונדא דיליה, שכל תכליתם להכשיל את האדם בחטאים עוונות ופשעים. והדרך היחידה לזכות להתגבר על היצר הרע, הינו רק כאשר הוא שרוי בשמחה תמיד, כי רק על ידי שמחה נעשה זריז במלחמתו וזוכה להכניע את יצרו הרע ולנצחו.

כבר מעתה יש לנו להכין את עצמינו לקיום מצוות השמחה בחג הסוכות - המשפיע שמחה לכל השנה כולה

החטאים, והעצה איך שלא להיכשל מהיום והלאה בשום חטא ועוון, הוא על ידי השמחה והעונג והטוב לבב בעת קיום התורה והמצוות. והנה הדרך איך לזכות

**על ידי השמחה בשלש רגלים, יכולים
להתרגל לעבודת ה' מתוך שמחה
במשך כל השנה**

היוצא לנו מכל זה, שהתיקון על כל

ושמחת לפני ה' אלקיך (דברים טז, י). ואילו בחג הפסח לא נזכר כלל לשון של שמחה, לא בפרשתן, ולא בפרשת אמור. ומכאן אתה למד שמצוות השמחה בחג הסוכות עולה על כולנה, והשמחה בזמן זה צריכה להיות עשרות מונים משאר כל הזמנים.

וכן כתב הרמב"ם מפורש (הלכות סוכה פרק ח הלכה יב): "אף על פי שכל המועדות מצוה לשמוח בהן, בחג הסוכות היתה שם במקדש שמחה יתירה, שנאמר '**ושמחתם לפני ה' אלקיכם** שבעת ימים'. וכיצד היו עושין, ערב יום טוב הראשון היו מתקנין במקדש מקום לנשים מלמעלה ולנשים מלמטה כדי שלא יתערבו אלו עם אלו, ומתחילין לשמוח ממוצאי יום טוב הראשון, וכן בכל יום ויום מימי חולו של מועד מתחילין מאחר שיקריבו תמיד של בין הערבים לשמוח שאר היום עם כל הלילה".

וזהו גם הטעם שמכל המועדים רק חג הסוכות נקרא '**זמן שמחתינו**', וכפי שאנו מזכירים זאת בכל התפילות וקידושי היום של חג הסוכות. ודווקא מחג הסוכות יכולים לזכות ביותר לשאוב מהחג הזה שמחה לכל השנה כולה, כמו שפירשו **צדיקים**, ש'**זמן** שמחתינו הוא מלשון '**הזמנה**', והיינו שעל ידי השמחה בחג הסוכות יכולים '**להזמין**' שמחה לכל השנה כולה, שיוכלו לעבוד את השי"ת כל השנה מתוך שמחה וטוב לבב.

להיות תמיד בשמחה הינה המצוה הקשה ביותר

ודווקא מפני גודל מעלת וחיוב השמחה בחג הסוכות, וגודל כוחה להשפיע שמחה

באמת לשמחה בעבודת ה', הוא על ידי השמחה בשלשת הרגלים, פסח שבועות וסוכות.

כי הגם שכבר נתבאר שמצוות השמחה הוא מצוה תמידית בכל השנה כולה, בכל יום ובכל עת ובכל שעה, אך בכל זאת בשלשת הרגלים זוכה כל אחד מישראל להשיג ביותר וביותר ענין השמחה של מצוה. ועל ידי שמתרגלים לעבוד את השי"ת בשמחה ובטוב לבב בשלשת הרגלים, שוב אין מחפשים את השמחה וההנאה על ידי הבלי העולם הזה וחטאיו, בכל השנה כולה, רק יודעים כבר את הסוד, שהשמחה וההנאה אפשר להשיג דייקא בעבודת השם יתברך.

שמחה משולשת בחג הסוכות - 'זמן שמחתינו'

ומתוך כל שלשת הרגלים, פסח שבועות וסוכות, אפשר לזכות ביותר וביותר למידת השמחה בחג הסוכות. כמו שרואים בפרשתן, שכתוב בכפליים ענין ה'שמחה' על חג הסוכות, '**ושמחת בחגך**', 'והיית אך שמח'. ועוד בה שלישיה, פעם נוספת מבואר בתורה הקדושה מצוות השמחה בחג הסוכות בפרשת אמור (ויקרא כג, מ), "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכו' **ושמחתם לפני ה' אלקיכם** שבעת ימים".

הרי לנו ג' פעמים שמחה בחג הסוכות, בעוד שבחג השבועות לא נכתב בפרשתן ענין השמחה אלא פעם אחת בלבד, "ועשית חג שבועות לה' אלקיך וכו'".

בכל מיני צער ועגמת נפש, שמטריפים את דעתו ומרחיקים את השמחה ממנו והלאה.

ובפרט כהיום הזה אשר כל לבב דוי וכל ראש לחלי, לכל אחד ישנם דאגות על ראשו, טרדות הפרנסה ועול חינוך הבנים, זה בכה וזה בכה, וקשה מאד לצמצם את המחשבות העגומות ולהיות בשמחה. אך אף על פי כן מובן מאליו, שהחיוב להיות בשמחה במשך כל שבעת ימי חג הסוכות, נותר בעינו גם בדורינו ולא ישתנה לעולם.

הציווי של "ושמחת בחגך - והיית אך שמח" חל על כל אחד ואחד מישראל בכל הדורות כולם ממש, בכל מצב ובכל תנאי, גם בשעה שלא כל העניינים מתנהלים למישרים וכפי השורה. 'והיית אך שמח', אך - לשון מיעוט הוא, כלומר, אפילו בשעה שאתה נמצא במצב של מיעוט וחסרון, גם אז עליך להיות בשמחה.

ההכנה דרבה לקיום מצוות השמחה צריכים להתחיל כבר זמן וזמנים טובא לפני חג הסוכות

וזאת עלינו לדעת, כי על ידי הכנה נכונה ובהתבוננות מבעוד מועד, אין כל ספק שנוכל בס"ד להכניס את השמחה אל תוך לבינו ואל תוך בתינו, למשך כל שבעת ימי חג הסוכות. אם עד עתה ידענו שכל המצוות צריכות הכנה, הרי מעתה מתברר

לכל השנה כולה, לכן זה לעומת זה, משקיע היצר הרע כוחות אדירים לבלבל את האדם בחג הסוכות, שלא יוכל להיות בשמחה. כדי שגם במשך כל השנה לא יהיה כל כך בשמחה, ורק כך יעלה בידו לפתותו לדבר עבירה חלילה.

מה שאין כן כאשר האדם מקיים מצוות השמחה בשלימות בחג הסוכות, הוא ניצול בכך מן היצר למשך כל השנה כולה, כמו שנתבאר שכאשר האדם שרוי בשמחה ובטוב לבב, איננו נמשך כלל לפיתויי היצר והבליו. ולכן משקיע היצר כל כוחותיו להפריע שמחת האדם בחג הסוכות, כי יודע הוא שעתה הוא שעת המבחן, ועבודת האדם במשך כל השנה כולה, תלויה לפי שמחתו בחג הסוכות.

וכבר ידוע מה ששגור בפי העולם בשם מרן הגר"א מוילנא זי"ע, שהיה אומר, כי המצוה הקשה ביותר לקיים מכל המצוות של חג הסוכות, הוא המצוה של שמחה במשך כל שבעת ימי חג הסוכות. כי הרי קשה לאדם להיות שרוי בשמחה במשך שבעה ימים רצופים ללא שום הפסק כלל, וכמעט לא ימלט שלא יסיח האדם דעת אפילו לזמן קצר מן השמחה, או שלא יהיה לו איזה עגמת נפש במשך ימי החג שיטריד ממנו את השמחה¹, שהרי חיי האדם רצופים

ג. יצוין שזקני הגאון הצדיק רבי לוי רבינוביץ זצוק"ל - בעל 'מעדני השלחן', כאשר שמע את המימרא הזאת, תמה על כך ביותר, וכי איך אפשר שלא להיות בשמחה, הלא כל רגע ורגע שאדם יושב בתוך הסוכה הוא מקיים בזה עוד מצוה, ונמצא שבמשך ימי החג מתקבצים ביד האדם המוני מצוות, ורק עצם הידיעה הזאת מעוררת את האדם לשמחה עצומה וחדוה עילאה בכל רגע ורגע של שבעת ימי החג.

שלפני המועד, ורק מי שטרם בערב החג יאכל וישמח בחג. ועל אחת כמה וכמה השמחה של מצוה בחג הסוכות, הוא מצוה שצריכה הכנה זמן וזמנים טובא עוד קודם התקדש החג.

בתיבת 'ראה' יש רמז לחודש אלול וראש השנה, ולמאה הקולות של תקיעת שופר

ובפרט עתה בפרשת ראה, בוודאי הזמן גרמא, להתחיל כבר בפועל את ההכנה שלנו למצוות השמחה בחג הסוכות. כי עתה על ידי קריאת פרשה זו אנו כבר נכנסים לעיצומם של ההכנות לקראת ירח האיתנים הבעל"ט הממשמש ובא. כמו שידוע שפרשה זו - פרשת ראה קוראים תמיד או בשבת מברכים חודש אלול, או בשבת ראש חודש אלול, ואיתא בספה"ק, שיש רמז לזה בתיבת הראשונה של הפרשה, 'ראה', שהוא ראשי תיבות ר'אה א'לול ה'ולך ובא, וכמו כן הוא ראשי תיבות ר'אש א'לול ה'יום, וכן א'לול ר'אש ה'שנה (אמרי חיים ראה).

עוד איתא בספה"ק (אור פני משה ראה, אמרי חיים ואתחנן), שתיבת 'ראה' הוא ראשי תיבות ר'ואים א'ת ה'קולות, והיינו שבשבת מברכים חודש אלול כבר צריכים להיות חכם ה'רואה את הנולד, ולראות כבר את המאה קולות שהולכים לתקוע בראש השנה הבעל"ט, ולהכין עצמו בהכנה דרבה לזה, על ידי ה'קולות' של תקיעת שופר שמתחילים לתקוע מראש חודש אלול ואילך, כדי להזכיר את האדם בכל יום,

לנו, שעל אחת כמה וכמה מצוה השמחה בחג הסוכות - שהוא מצוה מדאורייתא - בוודאי צריכה הכנה יתירה, עוד הרבה לפני חג הסוכות.

כשם שכל בר דעת ומחבב את המצוות, מסבב בערב חג הסוכות ברחובות העיר ובשווקים לתור אחר אתרוג נאה ומהודר, כשכל תשוקתו ושאיפתו הוא שיהיה בתכלית ההידור והנוי. וכמו שכל אחד מבין לבד שאם לא יקים את סוכתו בערב החג, לא יהיה לו היכן לשבת בימי הסוכות. כך גם מחויב כל אחד ואחד לעשות הכנה עוד בטרם יתקדש החג ולהתכונן עד כמה שידו מגעת, בכדי שכאשר יתקדש עלינו החג נוכל לשוש ולשמוח במשך שבעת ימים לילה ויום.

וכשם שמצינו בענין השמחה הגשמית בחג הסוכות, שנדרש לזה הכנה מבעוד מועד. כמו שמבואר בגמרא (פסחים קט.) וכן פסקו הרמב"ם (הלכות יום טוב ו, יז) והשולחן ערוך (או"ח תקכט, ב): "חייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים עליו, שנאמר (דברים טז) 'ושמחת בחגך' וכו', כיצד, הקטנים נותן להם קליות ואגוזים ומגדנות, והנשים קונה להן בגדים ותכשיטין נאים כפי ממונו, והאנשים אוכלין בשר ושותין יין, שאין שמחה אלא בבשר, ואין שמחה אלא ביין".

וחזינן מכאן שהשמחה איננה דבר הבא מאליו, אלא צריך לעשות לזה הכנה דרבה מבעוד מועד. כל הדברים המביאים את השמחה שמנו רבותינו בדבריהם, הם דברים שצריך לקנות אותם עוד בימים

שיש לו להכין עצמו לראש השנה, ולמאה הקולות של תקיעת שופר.

בתיבת 'ראה' נרמז שכבר צריכים מעתה להכין את עצמינו למצוות השמחה בחג הסוכות

ועל דרך זה אפשר לומר עוד, שתיבת 'ראה' הוא ראשי תיבות ר'ואים א'ת ה'שמחה, והיינו שבשבת הזאת כאשר כבר קוראים בפועל בפרשתן על ענין השמחה בחג הסוכות, 'ושמחת בחגך והיית אך שמח', צריכים להיות חכם ה'רואה' את הנולד, ולראות כבר מעתה את השמחה שאנו מחוייבים בה במשך שבעת ימי חג הסוכות, ומשום כך להתחיל כבר מעתה להיכנס במצב של שמחה וטוב לבב בעבודת השי"ת. כדי שכאשר יגיע חג הסוכות, כבר

נהיה בקיאים ורגילים בעבודת השמחה, וכך נוכל להתגבר בס"ד על כל הקשיים שהיצר ינסה להערים עלינו בחג הסוכות, לבלבלנו ולהפריענו ממצוות השמחה.

ועל ידי שאכן נזכה לשמחה שלימה במשך כל שבעת ימי חג הסוכות, נרוויח מזה ריווח עצום, שהשמחה הזאת של חג הסוכות ישפיע עלינו שמחה וששון בעבודת ה' במשך כל השנה כולה הבעל"ט, וכך נזכה להינצל מן היצר והבליו במשך כל השנה כולה בס"ד כמו שנתבאר, ולזכות למעלה הנפלאה של עבודת ה' מתוך שמחה אמיתית, וכידוע העובד את ה' מתוך שמחה, זוכה לאלף ידות יותר ממי שאינו עושהו בשמחה (אורחות צדיקים - שער השמחה).

כשירגיש שכל מה שיש לו קיבל בחסד ומתנת חינם, יזכה לשמחה תמידית

הרגשת 'מחסור' מרחקת את השמחה

הנה כאשר באים להתרגל לעבוד את השי"ת מתוך שמחה, צריכים קודם כל לדעת ולהכיר היטב את הסיבות אשר גורמים לאדם שלא להיות בשמחה, ורק כאשר נעמוד היטב ונכיר את מפסידי השמחה, או אז נוכל בסיעתא דשמיא גם לבקש עצות נכונות בכדי להתגבר

עליהם, ולעלות על דרך המלך העולה בית קל.

ואפשר לומר, שהסיבה המרכזית המונעת את האדם מן השמחה, הוא הרגשת המחסור, אשר דבר זה מכלה כל חלקה טובה בנפש האדם. והיינו שהאדם מסתובב עם הרגשה שחסר לו כל מיני דברים שהיה רוצה להשיג, אך לא הצליח. בין אם זה

בדברים הנוגעים בגוף ובנפש ובין אם זה בממון ובמעש, וכגון שפרנסתו מצויה לו אך בדוחק וצמצום, ולא בשפע כל כך כפי שהיה רוצה שיהיה, או שבניו אינם מוצלחים כל כך ואינם עולים בקנה אחד עם שאיפותיו מאז ומתמיד, או שמא אין לו את המשרה ואת המעמד אותו הוא חושק כל כך להשיג.

וכל אלו הדברים אלו שמנינו כאן, המה רק דוגמאות ספורות מן הסיבות שגורמות לאדם להרגיש 'מחסור'. ואפשר לומר שהם מן הדברים שאין להם שיעור, כל אחד יודע היטב במה דברים אמורים, לכל אחד יש העניינים והסיבות שלו שגורמות לו להרגיש מחסור כלשהו בחייו, ואין לך אדם בעולם הזה שמרגיש שלימות, שהשיג ויש לו את כל תאוותו בידו.

והצד השווה של כל הרגשות מחסור האלו, שדרכם לילך ולהזיק את המרגיש אותם בקרבו, וגורמים לו עגמת נפש וצער מרובה. ומובן מאליו שכלל שהאדם מתעצב יותר, אזי הולכת השמחה ומתרחקת ממנו והלאה, ומפסיד את כל המעלות האמורות במי שעובד את השי"ת מתוך שמחה.

כשירגיש שכל מה שיש לו זכה לקבל במתנת חינם, לא ירגיש שום 'מחסור'

והעצה היחידה להינצל מן העצבות והצער שנגרמים על ידי מחשבות אלו, הוא רק על ידי שהאדם ישנה את כל מהלך מחשבתו מן הקצה אל הקצה. כלומר, אם עד עתה היה רגיל להתבונן בעיקר בדברים שחסרים לו, ומכח זה נפל לעצבות ומרה

שחורה, אזי מכאן ואילך יתרגל להתבונן דווקא בדברים ש"כן" זכה להם. וכאשר רק יפקח את עיניו להתבונן בכל הטובות שזכה להם מיום היוולדו ועד הנה, יראה שהם לאין שיעור ולאין ערוך, ועל ידי ההתבוננות הזאת יבוא להתרוממות הרוח ושמחת הנפש. ונמצא שאין הדבר הזה תלוי אלא באדם עצמו, כי ברגע שיחפוץ באמת לשנות את הסתכלותו ומבטו על מהלך החיים, יזכה תיכף ומיד לשמחה אמיתית.

והנה יסוד הדבר שאנשים נוטים להסתכל יותר על חסרונותיהם ולא על מעלותיהם, הוא מחמת מחשבת הפסול שרווחת בקרב הבריות. והוא ההנחה הפשוטה אצל האדם, שכל חללי דעלמא מגיע לו על פי שורת הדין, פרנסה, נחת, בריות גופא ונהורא מעליא, בית נאה ודירה שמרחבת דעתו של אדם וכו' וכו', כביכול מחויב הקב"ה לספק לו את כל מה שרק העלה על קצה דעתו. וממילא כאשר אחד מן הדברים האלו אינם אצלו בשלמות כל כך, הוא מרגיש כאילו דבר זה 'נחסר' ממנו, שהרי מעיקר הדין מגיע לו גם אותו הדבר בתכלית השלמות, אלא שלאונסו זה ניטל ממנו, וממילא אין זה פלא שנופל לעצבות, כי מי לא יתעצב אל ליבו כאשר מחסירים ממנו הדבר שלפי דעתו זה מגיע לו ביושר.

אבל כאשר האדם יתרגל להרגיש להיפך ממש, שכל מה ש"כן" יש לו, איננו אלא מתנה גמורה שקיבל מאת הקב"ה, מתנת וחסד חינם. ולעולם אין הקב"ה מחויב לתת כלום, וכל מה שיש לו בידו קיבל רק במתנה וחסד של חינם, אזי ישמח ויגיל על

כח להתנדב כזאת כי ממך הכל ומידך נתנו לך. ופירש"י: 'וכי מי אני ומי עמי כי נעצר כח להתנדב - שדחקנו עצמנו להתנדב כל כך בזאת הנדבה, ולא משלנו אלא ממך הכל, וחלקת לנו מעט. ומידך נתנו לך - ומה שנתת לנו מידך, נתנו לך מקצת'. עד כאן לשון רש"י.

וכיוצא בזה הוא גם לגבי קיום כל שאר המצוות, תמיד צריכים לזכור כלל זה, "כי ממך הכל ומידך נתנו לך", כל חיותינו וכל מה שיש לנו, קיבלנו אך ורק על ידי הקב"ה, ואפילו התורה והמצוות שאנו לומדים ומקיימים, גם זה הוא רק בכוחו הגדול ולא מכוחנו כלל. ונמצא שהקב"ה אינו חייב לנו כלום חלילה, ואדרבה כל מה שהקב"ה נותן לנו הוא, הם רק חסדים גמורים ורחמים מרובים, חסד ומתנת חנם.

מי הקדימני ואשלם

וכמו שהאריך בזה בספה"ק מאור עינים (פרשת ואתחנן): 'ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשיהו' (תהלים סב, יג), כי זהו חסד גדול מהבורא ברוך הוא שמשלם לאדם שכר. שאף על פי שהוא בעצמו העושה הכל, כמו שנאמר (איוב מא, ג) 'מי הקדימני ואשלם', וכדרשת הש"ס (ויק"ר כז, ב), כשנתתי לך טלית מקודם, עשית בו ציצית. [נתתי לך] בית, קבעת בו מזוזה. רק על ידי חסדו כי חפץ חסד הוא, משלם לאדם כמעשיהו, כאילו היה האדם העושה, אף שבאמת אין זה מעשיהו. וכו'.

וזוהו 'ואתחנן אל ה' (דברים ג, כג), אין 'חננו' בכל מקום אלא מתנת חנם. כי באמת אין

כל פרט ופרט שזיכה אותו הקב"ה בחינם מאוצרו המנוצר. ולא יפסיק להודות ולהלל להשי"ת על רוב טובו וחסדו שהפליא לעשות עמו. וכך יתבונן בעיקר במה שיש בידו, ולא יתלונן כלל על מה שחסר לו, כי איך שייך להתלונן למה לא קיבל עוד ועוד מתנות חנם בחסד חנם...

'כי ממך הכל ומידך נתנו לך'

וגם דבר זה אנו צריכים להשריש היטב בליבנו, שרק הקב"ה הוא הנותן ואנו המקבלים, ולא להיפך ח"ו. לפעמים נדמה לאדם בדעתו שחלילה הוא זה שנותן להקב"ה, וחושב לעצמו, הנה אני משתדל תמיד לעבוד את בוראי באמת ובתמים, הנני עורך את תפילותי כדת וכראוי, מתאמץ בכל מאודי להגות בתורת ה' צבקות ולקבוע עתים לתורה ותעודה מתוך מסירות והקרבה, ואם כן איך יתכן שלבסוף חסר לי דברים כאלו ואחרים, הרי אין זה מן המידה, הנה אני 'נותן' כל העת להקב"ה מצוות ומעשים טובים, ובסופו של דבר איני מקבל בחזרה טובה כפי מידתי.

ומחשבה פסולה זאת צריכים לעקור מן השורש, ולזכור תמיד שרק השי"ת לבדו הוא זה ש'נותן' לנו, וגם התורה והמצוות שאנו מקיימים, הכל הם אך ורק בכוחו הגדול והקדוש, ומבלעדי יתברך שמו לא היינו יכולים לנקוף אפילו אצבע קטנה, ללמוד אפילו מילה אחת, ולקיים אפילו מצוה קטנה אחת.

וכמו שנאמר בדברי הימים (א כט, יד) לגבי נתינת נדבות: 'וכי מי אני ומי עמי כי נעצר

שמחה שלימה אפילו בעת צרות ויסורים ל"ע

וביותר מזה, אפילו כאשר יהיה ממש מוקף בצרות ויסורים ל"ע, בכל זאת יישאר בשמחתו בשלימות, כיון שכבר נקבע בנפשו, שלא מגיע לו ולא כלום, וגם כל מה שקיבל מיום היוולדו ועד עתה היה הכל רק חסד ומתנת חנם, עי"ז יהיה נקל לו להאמין באמונה שלימה, שגם כל הצרות והיסורים האלו אינם כי אם חסד ומתנת חנם, כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס:), וכל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה (שם).

ובאמת יש חובה גדולה על כל איש ישראלי המאמין, ללמוד היטב ולחזור תמיד דברי **התניא קדישא** (איגרת הקודש פרק יא) שמבאר ענין זה בטוב טעם ודעת, שיש על האדם להיות "תמיד" ממש בשמחה עצומה, ואפילו בשעה שהוא מוקף בצרות ויסורים, על ידי האמונה השלימה, שבאמת הכל הוא טוב גמור. וכך לשון קדשו:

'באמת אין רע יורד מלמעלה, והכל טוב, רק שאינו מושג לגודלו ורוב טובו. וזהו עיקר **האמונה שבשבילה נברא האדם**, להאמין דלית אתר פנוי מיניה, ובאור פני מלך חיים, ועל כן 'עוז וחדוה במקומו', הואיל והוא רק טוב כל היום. ועל כן **ראשית הכל שישמח האדם ויגל בכל עת ושעה**, ויחיה ממש באמונתו בה' המחיה ומטיב עמו בכל רגע. ומי שמתעצב ומתאונן, מראה בעצמו שיש לו מעט רע ויסורין, וחסר לו איזה טובה, והרי זה ככופר חס ושלום, ועל כן

לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, כי לא הם העושין רק הוא יתברך ממש, על ידי שיש להן דעת, שפי' ה' דיבר בהן בתורתן ובמעשיהן גם כן, כמו שנתבאר 'מי הקדימני ואשלם'. עכלה"ק.

האדם מוקף כל כולו בחסדים - רק יפקח עיניו ויראה

כאשר נתחיל להתבונן כך על מהלך החיים, אזי לא כל חסרון והיעדר כלשהו יערער את שלוותנו, ולא כל דבר קל יגרום לנו ליפול בעצבות ומרה שחורה. כי מי שיודע מעיקרא שלא מגיע לו כלום, אינו מתבונן כמעט במה שאין לו, שהרי בלאו הכי לא מגיע לו כלום. ובעיקר מתבונן הוא בכל החסדים והרחמים שהקב"ה משפיע עליו בכל יום תמיד בחסד ומתנת חנם. וכאשר יתחיל לפקוח את עיניו ולמנות את כל הדברים הטובים שזכה בהם מאז ומעולם, לא יסיים אף פעם.

ולאחר שיתרגל להביט ולהתבונן כך על כל מהלך חייו, יזכה לשמחה קבועה ותמידית. ואפילו כאשר ירגיש שבאמת חסר לו עתה מזון ופרנסה, בכל זאת יישאר בשמחתו הקבועה והתמידית, מאחר שכבר נקבע במוחו, שבאמת לא מגיע לו כלום, ואדרבה, כל מה שכן קיבל עד עתה היה הכל חסד ומתנת חנם, אם כן מה שייד לו להתלונן על זה שעתה אינו זוכה לקבל מתנות בחינם.

והנגלה, כמו שמבואר בהמשך דברי התניא קדישא: 'ובאמונה זו באמת, נעשה הכל טוב גם בגלוי'.

וכיוצא בזה מתאמרא בשם צדיקים, שככל שמרבה האדם להודות להשי"ת על כל דבר ודבר, משפיעים עליו ממרום שפע ברכות וישועות עוד ועוד. כי מי שאומר כלפי שמיא שטוב לו והוא שמח בחלקו ממה שיש לו, עונים לו לעומתו מן השמים, שעדיין אינו יודע טוב אמיתי מהו, ואז פותחין לו שערי שפע בהרחבה גדולה יחד עם כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות עד בלי די, כדי להראות לו מהו באמת הטוב האמיתי.

הרחיקו מדת העצבות במאד חכמי האמת. אבל המאמין לא יחוש משום יסורין בעולם, ובכל עניני העולם, הן ולאן שווין אצלו בהשוואה אמיתית. עכלה"ק.

בכוח האמונה שאפילו היסורים הם טוב גמור, זוכים לטוב הנגלה והנראה

ולכן יש לנו להתחזק בזה, להאמין בשלימות, ש'תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד' (ברכת הזן), ולהיות תמיד בשמחה עצומה, ולהודות להשי"ת אפילו על מה שנראה לנו לעת עתה כרעה חלילה, מתוך אמונה שלימה ובהירה שהכל הוא טוב גמור. ועי"ז נזכה לטוב הנראה

דרכים ועצות לקניית השמחה

וכידוע, כאשר האדם נחוש בדעתו להשיג איזה דבר ביודעו שהוא חיוב גמור עליו, אזי הוא כבר מוצא מאליו את הדרך כיצד להגיע לידי כך. וכמו כל הצרכים ההכרחיים, שעצם הידיעה שהוא חייב להשיג אותם, גורם לאדם להשיגם באמת.

על כל נשימה ונשימה תהלל קה

ובאמת לא צריכים להשקיע הרבה כיצד להביא את עצמו לידי שמחה תמידית. אם רק יעצור האדם להתבונן קצת בתוך תוכו,

עצם ידיעת החיוב מכריח את האדם לבוא לידי שמחה תמידית

ועתה נבאר קצת, מה הם הדרכים אשר על ידם יכולים לזכות לקנות את השמחה בקנין נצחי. יסוד היסודות ועיקר העיקרים, הוא עצם ידיעת החיוב, דהיינו שיידע האדם על נכון שישנו חיוב גמור מן התורה להיות בשמחה ובטוב לבב כשעוסקים בעבודת ה', ואין אנו יכולים לסטות מזה ימין או שמאל.

רוב גודל החסדים העצומים אשר עשה הקב"ה עמנו להפליא עד אין חקר בכל רגע ורגע, אף אם יחיה האדם אלף שנים ויהלל וישבח ויפאר ליוצרו ובוראו כל הימים, לא יוכל לשלם אף תשלום גמול אחת מהטובות אשר הקב"ה עשה עמו, ומה גם על השפעת חיות רגע אחת. עכלה"ק.

והוא ממש מבהיל על הרעיון, אפילו על נשימה אחת בלבד שאנו נושמים במשך רגע אחת, אין אנחנו מספיקים להודות על זה להשי"ת, אפילו אם נחיה אלף שנים ובמשך כל הימים לא נפסיק להודות ולהלל להשי"ת על כך.

ונמצא שכל מה שאנו אומרים בתפילת נשמת, 'ואילו פיננו מלא שירה כים, ולשונונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלינו קלות כאילות, אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, ולברך את שמך מלכנו - על אחת', כל זה קאי על נשימה אחת בלבד שהאדם נושם בכל רגע. אפילו על זה לבד אין אנחנו מספיקים להודות להשי"ת אפילו אם במשך אלף שנים רצופות לא נפסיק להודות להשי"ת על הנשימה היחידה הזאת.

על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים

ועתה צא וחשוב, בכל שעה נושם האדם תת"ף [אלף ושמונים] נשימות! (של"ה שער האותיות אות ה"א, בשם הראשית חכמה שער היראה פרק י. רבינו בחיי ויקרא יט, ב. ערבי נחל פרשת

תיכף יראה שלא חסרים לו סיבות לשמוח. והדברים פשוטים עד למאד, הלא אנו זוכים בכל יום לראות ברכה בעמלנו ונחת מצאצאינו, כמה רחמים וחסדים נגלים אנו רואים במשך כל הימים, כל יום ויום הוא חסד בפני עצמו.

וכמו שאנו אומרים שלש פעמים בכל יום, "על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותינו הפקודות לך, ועל נסיך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, ערב ובקר וצהרים", ואנו מודים בזה להשי"ת על החסדים המרובים שעושה עמנו בכל יום ובכל רגע ממש. שהרי בכל רגע נותן לנו הקב"ה חיות מחדש, כמו שאמרו חז"ל (בראשית רבה פרשת בראשית יד, ט) "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא, מאי טעמא, 'כל הנשמה תהלל י-ה' (תהלים קנ, ו) כל ה'נשימה' תהלל י-ה".

וכמו שמבואר בספה"ק 'קדושת לוי' (מגילת איכה ד"ה או יבואר): "דכל אדם ואדם מישראל מחויב להאמין באמונה שלימה, שבכל רגע ורגע מקבל חיות מהבורא ברוך הוא, כמו שדרשו 'כל הנשמה תהלל' כל נשימה ונשימה תהלל י-ה, שבכל רגע החיות רוצה לצאת מן האדם, והקב"ה שולח לו בכל רגע חיות חדש. עכלה"ק.

אפילו אם נודה להשי"ת אלף שנים רצופות, לא נספיק להודות אפילו על נשימה אחת!

לשון נורא איתא בספה"ק ישמח ישראל (פרשת לך לך אות י): 'על פי דברי חובות הלבבות (שער הבטחון פרק ד) וספרים הקדושים, דלפי

ונפלאות היה לי היום, ועוד בכל עת, ערב ובוקר וצהרים, הרי כפי הזכור לי היה היום ממש יום רגיל, ולא זכיתי היום לאיזה נפלאות וטובות מיוחדת. ובכל זאת הוא מאמין באמונה שלימה, בדברי אנשי כנסת הגדולה שתיקנו נוסח התפילה, למרות שאינו מצליח בשום אופן להבינם ולהשיגם.

וממש חבל שאינו מבין, שלא רק כמה נפלאות וטובות ספורות עשה לו השי"ת היום, רק עשרות אלפים ממש! 029,52 נשימות בכל יום ויום, אשר כל נשימה ונשימה הוא נס נפלא וטובה שאין כמותה, חיות מחודשת בכל נשימה ונשימה, אשר גם במשך אלף שנים רצופות לא יספיק להודות אפילו על נשימה אחת מהם. ובכל זאת האדם הזה עוד עומד ומשתומם, איזה ניסים ונפלאות וטובות היו לי היום... היש לך טיפשות יותר מזה.

על ידי ההתבוננות בניסים ונפלאות הטובות המרובות בגשמיות וברוחניות, לא יתכן שלא להיות בשמחה!

כאשר האדם יתבונן בכל זה, לא יהיה מסוגל להישאר בעצבות כלל וכלל, ואדרבה פשוט ירגיש השתוקקות נוראה לצאת במחולות וריקודים ולהודות להשי"ת על כל הניסים והנפלאות שעושה לו מדי יום ביומו, מדי שעה שעה, ומדי רגע ברגע.

וזהו עדיין ההודאה רק על עצם החיות והנשימה, על אחת כמה וכמה שאנו חייבים להודות להשי"ת על כל שאר הנפלאות וטובות שגמלנו מעודנו ועד עתה. כאשר כל אחד רק יפקח את עיניו להתבונן - ולו

בראשית בשם הבני יששכר מאמרי ר"ח מאמר א אות ו ועוד). ונמצא לפי זה שבכל דקה נושם האדם י"ח נשימות. ובכל יום שהוא כ"ד שעות, נושם האדם 029,52 נשימות! אשר על כל נשימה ונשימה יחידה מכל אלו, אין האדם מספיק להודות לה' אפילו במשך אלף שנים רצופות!

ואם כן על אחת כמה וכמה, שאין אנחנו מספיקים כלל וכלל להודות לה' על כל האלף ושמונים נשימות שאנו נושמים בכל שעה, וקל וחומר בן בנו של קל וחומר שאין אנו מספיקים כל עיקר להודות להשי"ת על כל ה-029,52 נשימות שאנו נושמים בכל יום ויום. וזהו מה שאנו ממשיכים ואומרים בתפילת נשמת, 'אין אנחנו מספיקים להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, ולברך את שמך מלכנו - על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, הטובות נסים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמנו'. שהרי אפילו על נשימה אחת ויחידה אין אנחנו מספיקים להודות כלל אפילו במשך אלף שנים רצופות, כל שכן שאין אנחנו מספיקים להודות על ה'אלף אלפי אלפים ורבי רבבות' נשימות שאנו נושמים במשך כל חיינו.

'ועל נסיך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, ערב ובקר וצהרים'

אדם עומד ומתפלל שלש פעמים בכל יום, "ועל נסיך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, ערב ובקר וצהרים", והוא לא מצליח להבין, איזה ניסים וטובות

במעט - על כל הדברים הטובים שמקיפים אותו מימינו ומשמאלו, לא יוכל לכלוא את פיו וליבו לשבח ולהודות להשי"ת על כל מה שהעניק לו מן האוצר המנוצר במתנת חנם, וממילא יהיה בשמחה וששון תמיד, ולא יפסיק להודות להשי"ת על כל הטוב והחסד בכל עת מצוא.

וזהו עדיין ההודאה רק על הנפלאות והטובות הגשמיות. קל וחומר בן בנו של קל וחומר עד כמה יש לנו להודות להשי"ת על הטובות הרוחניות שהוא מעניק ונותן לנו, כמו שמבואר בפרשתן (דברים יד, א) **"בנים אתם לה' אלקיכם"**, כל אחד מישראל זוכה להיות "בן המלך", בנו חביבו ויקירו של המלך מלכי המלכים הקב"ה. עד כמה יש לנו להודות להשי"ת על זה בכל רגע. והשי"ת עוד בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו הקדושה ותרי"ג המצוות, אשר אי אפשר כלל לתאר ולשער גודל השמחה שאנו צריכים לשמוח ולהודות על כל מצוה ומצוה, ועל כל תיבה ותיבה שאנו זוכים ללמוד בתורה הקדושה, ועל השכר הגדול והנצחי שנזכה לקבל על כל זאת בזה ובבא.

לאחר שהאדם מתבונן בכל זאת, וכי יתכן לו שלא להיות בשמחה ובטוב לבב כל ימי חייו. בכל זה וכיוצא בזה אנו צריכים להתבונן מעתה ואילך, ובכך להתחיל להתרגל להיות בשמחה ובטוב לבב במשך כל ימי חיינו. וכך נוכל לקוות בס"ד,

שבהגיע חג הסוכות זמן שמחתינו, נוכל לקיים בשלימות מצוות השמחה, ולהיות שמחים וטובי לבב במשך כל רגע ורגע של כל שבעת ימי החג, וכך נזכה להמשיך את השמחה הזאת למשך כל השנה החדשה הבעל"ט.

וכמובן שעיקר העיקרים הוא, שאסור לנו לשכוח את חובת התפילה, על כל פרט ופרט צריך לבקש ולהתפלל לפני השי"ת, וגם על עניין זה צריך לשפוך שיח ותחינה לפני השי"ת, שיזכנו לעובדו מתוך שמחה וטוב לבב, ולשוש ולשמוח בשמחת הרגל כמו שציוונו בתורתו הקדושה.

יעזור השי"ת שנזכה להסיר מאיתנו כל המסכים המבדילים והמחיצות המונעים מאיתנו להיות בשמחה וטוב לבב, ושנזכה להיות תמיד להיות בשמחה גדולה, ולעבוד את השי"ת ביתר שאת וביתר עוז בשמחה ובטוב לבב. ומידה טובה מרובה, אם כל התוכחה הקשה של הצ"ח קללות באים משום עון יחידי זה, **'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב'**, הרי אנו צריכים ללמוד מזה, שעל אחת כמה וכמה כאשר נעבוד את השי"ת בשמחה ובטוב לבב, נזכה להמון המון ברכות והשפעות טובות ומרובות ברוחניות ובגשמיות עד בלי די, ולקרב את הגאולה השלימה וביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן ואמן.